

# **ЧИН НЕДІЛЬНОЇ УТРЕНІ**

*видання призначене  
для тимчасового вжитку*

ІНСТИТУТ СХІДНОХРИСТИЯНСЬКИХ СТУДІЙ  
ім. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО, Канада

ІНСТИТУТ ЛІТУРГІЙНИХ НАУК  
УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛІЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Львів 2012

## ЧИН НЕДІЛЬНОЇ УТРЕНІ

На початку IV століття, коли закінчився період жорстоких переслідувань Церкви в Римській імперії, християни збиралися в неділю перед світанком біля Божого гробу в Єрусалимі, щоб прославляти Христове воскресення. Архиєрей обкаджував гробницю і храм та читав євангельське оповідання про Христові страсті і Господню перемогу над смертю.

Христове воскресення – це тематичне ядро Недільної утрені. Як і перші свідки воскресення – жінки-мироносиці, так і ми, прийнявши благовість воскресного Євангелія, ісповідуємо, що ми пережили Господнє воскресення («Воскресення Христове бачивши»).

На початку цієї вранішньої служби Церква немов будить нас і готує до зустрічі з Христом-переможцем. Читання шістьох псалмів є молитовним зверненням людини, у якої душа знемагає (Пс. 142, 7) і прагне, щоб Господь воскресив її (Пс. 3, 6).

Початком урочистої частини Утрені є «Полієлей» (Пс. 134-135) разом із піснею «Ангельський собор». Ця частина завершується проголошенням Євангелія та поклонінням йому (у великих свята замість «Ангельського собору» співаємо «Величання»).

Під час співу «Ангельський собор» архиєрей, зглядно (за його відсутності) священик, обкаджує храм на спомин жінок, які прийшли до гробу Господнього з пахучим миром (це давня практика, яка сягає IV століття).

Виголошення воскресного Євангелія має особливе значення: ті, хто опісля, на Літургії, причащатимуться, чують на Утрені благовістъ, що Христос таки живий. Тіло і Кров, які вони прийматимуть, – це Тіло і Кров живого, перемагаючого Спасителя. Голошення на Утрені воскресного Євангелія (одного з одинадцяти уривків, які читають за порядком) дуже важливе у візантійській традиції ще й з іншої причини: адже на самій Літургії євангельське оповідання про воскресення читаємо всього кілька разів у році; і саме тому недільній Літургії має передувати Утреня, на якій завжди лунає благовістъ про воскресення.

Наступна частина Утрені – «Канон». Його високо-поетичний текст допомагає нам пережити всю історію спасіння: від визволення з рук єгиптян (Пісня 1), через пророків, до Благовіщення (Пісня 9: «Величає душа моя Господа»).

Утреня завершується великою прославою Творця (Пс. 148-150) і виголосом «Слава Тобі, що показав нам світло». Піснею «Слава во вишніх Богу» ми переходимо від прослави Господа за творіння до подяки за спасення, що його приносить нам «Схід з висоти» – Христос, який є світло істинне.

### **Пояснення до цього видання**

Оскільки в Українській Греко-Католицькій Церкві поки що нема єдиного офіційного перекладу Церковного правила, натомість вживають тексти або з молитовника «Прийдите поклонімся», або з Молитвослова, виданого оо. Василіянами, то у цій книжці подаємо обидва переклади.

Щиро надіємося, що, крім практичної користі, такий підхід спонукає до глибшої застанови над богослужбовими текстами і стане стимулом до створення єдиного їх перекладу.